

Документ за разглеждане в заседание

A9-0178/2022

17.6.2022

ДОКЛАД

относно доклада на Комисията за Сърбия за 2021 г.
(2021/2249(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Владимир Билчик

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....	29
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	30

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно доклада на Комисията за Сърбия за 2021 г.
(2021/2249(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Сърбия, от друга страна, влязло в сила на 1 септември 2013 г¹,
- като взе предвид кандидатурата на Сърбия за членство в Европейския съюз от 19 декември 2009 г.,
- като взе предвид становището на Комисията от 12 октомври 2011 г. относно кандидатурата на Сърбия за членство в Европейския съюз (COM(2011)0668), решението на Европейския съвет от 1 март 2012 г. да предостави на Сърбия статут на страна кандидатка, както и решението на Европейския съвет от 27 – 28 юни 2013 г. да започне със Сърбия преговори за присъединяване на страната към ЕС,
- като взе предвид заключенията на председателството от заседанието на Европейския съвет в Солун на 19 и 20 юни 2003 г.,
- като взе предвид Декларацията от София от срещата на върха ЕС – Западни Балкани, проведена на 17 май 2018 г.,
- като взе предвид Декларацията от Загреб от срещата на върха ЕС – Западни Балкани, проведена на 6 май 2020 г.,
- като взе предвид декларацията от Бърдо от срещата на върха ЕС – Западни Балкани, проведена на 6 октомври 2021 г.,
- като взе предвид Берлинския процес, започнал на 28 август 2014 г., и осмата среща на върха в рамките на Берлинския процес, проведена на 5 юли 2021 г.,
- като взе предвид срещата на високо равнище в София от 10 ноември 2020 г., декларацията на ръководителите на държавите от Западните Балкани относно общия регионален пазар от 9 ноември 2020 г. и декларацията от София относно Зелената програма за Западните Балкани от 10 ноември 2020 г.,
- като взе предвид Резолюция 1244 от 10 юни 1999 г. на Съвета за сигурност на ООН, консултативното становище на Международния съд от 22 юли 2010 г. относно съответствието с международното право на едностранното обявяване на независимост по отношение на Косово и Резолюция 64/298 на Общото събрание на ООН от 9 септември 2010 г., в която се признава съдържанието на становището на Международния съд и се приветства готовността на ЕС да улеснява диалога

¹ ОВ L 278, 18.10.2013 г., стр. 16.

между Сърбия и Косово,

- като взе предвид първото споразумение относно принципите, уреждащи нормализирането на отношенията между правителствата на Сърбия и Косово от 19 април 2013 г., и споразуменията от 25 август 2015 г., както и текущия диалог с посредничеството на ЕС за нормализиране на отношенията,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 5 февруари 2020 г., озаглавено „Засилване на процеса на разширяване – надеждна перспектива за членство в ЕС за Западните Балкани“ (COM(2020)0057),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 6 октомври 2020 г., озаглавено „Икономически и инвестиционен план за Западните Балкани“ (COM(2020)0641), и работния документ на службите на Комисията от 6 октомври 2020, озаглавен „Насоки за изпълнението на зелената програма за Западните Балкани“ (SWD(2020)0223),
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)²,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 19 октомври 2021 г., озаглавено „Съобщение относно политиката на ЕС за разширяване – 2021 г.“ (COM(2021)0644), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад за Сърбия за 2021 г.“ (SWD(2021)0288),
- като взе предвид оценката на Комисията от 22 април 2021 г. относно програмата на Сърбия за икономически реформи 2021–2023 г. (SWD(2021)0096) и съвместните заключения от диалога по икономическите и финансовите въпроси между ЕС и Западните Балкани и Турция, приети от Съвета на 12 юли 2021 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 29 април 2020 г., озаглавено „Подкрепа за Западните Балкани за борба с COVID-19 и за възстановяване след пандемията“ (COM(2020)0315),
- като взе предвид 12-ото и 13-ото заседание на Конференцията за присъединяване на Сърбия на равнище министри, които се проведоха на 22 юни и 14 декември 2021 г. и доведоха до отварянето на клъстер 4 „Зелена програма и устойчива свързаност“,
- като взе предвид мерките за подобряване на провеждането на изборния процес, договорени на 18 септември 2021 г. от съ-координаторите по време на втория етап на междупартийния диалог, подпомогнат от Европейския парламент,
- като взе предвид шестото заседание на Съвета за стабилизиране и асоцииране ЕС – Сърбия, проведено на 25 януари 2022 г. в Брюксел,
- като взе предвид заключенията на Съвета относно разширяването и процеса на

² ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1.

стабилизиране и асоцииране от 14 декември 2021 г.,

- като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/576 на Съвета от 8 април 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 833/2014 относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна³,
- като взе предвид Резолюция ES-11/1 на Общото събрание на ООН относно агресията срещу Украйна, приета на 2 март 2022 г.,
- като взе предвид специалния доклад на Европейската сметна палата от 10 януари 2022 г., озаглавен „Подкрепа на ЕС за върховенството на закона в Западните Балкани: въпреки положените усилия, основните проблеми продължават да съществуват“,
- като взе предвид Специалния доклад на Европейската сметна палата от 3 юни 2021, озаглавен „Дезинформация, която засяга ЕС: въпреки предприетите действия, тя все още не е овладяна“,
- като взе предвид втория междинен доклад за съответствие на Групата държави срещу корупцията (GRECO) към Съвета на Европа от четвъртия кръг на оценка относно Сърбия, приет през март 2022 г.,
- като взе предвид предходните си резолюции относно страната,
- като взе предвид своята препоръка от 19 юни 2020 г. към Съвета, Комисията и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно Западните Балкани след срещата на високо равнище през 2020 г.⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 25 март 2021 г. относно докладите на Комисията за Сърбия за 2019 – 2020 г.⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 15 декември 2021 г. относно сътрудничеството в борбата срещу организираната престъпност в Западните Балкани⁶,
- като взе предвид своята резолюция от 16 декември 2021 г. относно принудителния труд във фабриката Линглонг и протестите на природозащитници в Сърбия⁷,
- като взе предвид своята резолюция от 9 март 2022 г. относно външната намеса, включително дезинформацията, във всички демократични процеси в Европейския съюз⁸,

³ ОВ L 111, 8.4.2022 г., стр. 1.

⁴ ОВ С 362, 8.9.2021 г., стр. 129.

⁵ ОВ С 494, 8.12.2021 г., стр. 172.

⁶ Приети текстове, P9_TA(2021)0506.

⁷ Приети текстове, P9_TA(2021)0511.

⁸ Приети текстове, P9_TA(2022)0064.

- като взе предвид декларацията и препоръките, приети на 13-ото заседание на Парламентарния комитет по стабилизиране и асоцииране ЕС – Сърбия, проведено в Брюксел и дистанционно на 28 октомври 2021 г.,
 - като взе предвид съвместната декларация от втората Среца на високо равнище между Европейския парламент и председателите на парламенти от Западните Балкани от 28 юни 2021 г., свикана от председателя на Европейския парламент с ръководителите на парламенти на държавите от Западните Балкани,
 - като взе предвид изявлението за предварителните констатации и заключения на международната мисия на ОССЕ/БДИПЧ за наблюдение на предсрочните парламентарни и президентски избори в Сърбия от 3 април 2022 г.,
 - като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A9-0178/2022),
- A. като има предвид, че всяка страна, обхваната от процеса на разширяване, е оценявана според собствените ѝ заслуги и че изпълнението на критериите за разширяване, изпълнението на необходимите реформи, по-специално в областта на т.нар. „основни принципи“ и приваждането на законодателството в съответствие, определят графика и напредъка на присъединяването;
- Б. като има предвид, че Сърбия се съгласи с постепенното приемане на целите и политиките на Европейския съюз по време на преговорния процес;
- В. като има предвид, че демокрацията, зачитането на правата на човека и върховенството на закона са основните ценности, на които е основан ЕС; като има предвид, че са необходими устойчиви реформи и тяхното изпълнение за справяне с предизвикателствата, които остават в тези области;
- Г. като има предвид, че от започването на преговорите със Сърбия са отворени 22 глави, две от които са временно затворени; като има предвид, че напредъкът по различните преговорни глави е доста бавен през последните години; като има предвид, че през декември 2021 г. Сърбия отвори клъстер 4, отнасящ се до Зелената програма и устойчивата свързаност;
- Д. като има предвид, че организацията „Фрийдъм хаус“ продължава да посочва Сърбия като „частично свободна“ държава и отбелязва, че в страната се наблюдава един от най-големите спадове в резултатите по отношение на демокрацията през последните 10 години в световен мащаб; като има предвид, че положението във връзка със свободата на печата в Сърбия е тревожно и че за 2021 г. страната се нарежда на 93-то място от 180 места в световния индекс за свобода на медиите на организацията „Репортери без граници“;
- Е. като има предвид, че според доклада на GRECO за оценка от четвъртия кръг, публикуван на 30 март 2022 г., Сърбия е изпълнила задоволително или е предприела задоволителни действия по осем от тринадесетте препоръки на GRECO;

- Ж. като има предвид, че напредъкът и ангажираността на Сърбия в преговорите по откритите въпроси с Косово продължават да бъдат важен критерий за бъдещия напредък в преговорите за присъединяване към ЕС;
- З. като има предвид, че Сърбия трябва да зачита пълната цялост и суверенитет на всички съседни държави и трябва да се въздържа от оказване на влияние върху техните вътрешни политически въпроси;
- И. като има предвид, че Сърбия не се е съобразила с многократните призови за хармонизиране на своята външна политика и политика на сигурност с тази на ЕС и че не е наложила санкции срещу Русия след руското нашествие в Украйна; като има предвид, че позицията на страната в международните отношения представлява пречка за нейното присъединяване; като има предвид, че Сърбия показва ниска степен на съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС (ОВППС);
- Й. като има предвид, че в Общото събрание на Организацията на обединените нации Сърбия гласува за резолюциите, осъждащи руската агресия в Украйна, като същевременно категорично се застъпва за зачитане на териториалната цялост и суверенитета на Украйна в съответствие с международното право;
- К. като има предвид, че ЕС е най-големият донор на финансова помощ за Сърбия чрез ИПП; като има предвид, че Сърбия е извлякла ползи от помощта на ЕС и по линия на ИПП II е получила средства на обща стойност 1 милиард и 539 милиона евро от 2014 г. насам;
- Л. като има предвид, че ЕС е най-големият инвеститор в Сърбия и търговски партньор и че ЕС има най-големите по обем партньорски отношения със Сърбия, като на него се падат 65% от общия износ и 59% от общия внос през 2020 г.;
- М. като има предвид, че ЕС мобилизира 3,3 милиарда евро за незабавно справяне със здравната криза и смекчаване на икономическите и социалните последици от пандемията от COVID-19; като има предвид, че Комисията прие пакет в размер на 70 милиона евро по линия на ИПП II, за да подпомогне финансирането на достъпа на държавите от Западните Балкани до ваксини срещу COVID-19, осигурени от държавите – членки на ЕС;
- Н. като има предвид, че помощта по ИПП III се основава на строги условия и предвижда модулация и спиране на помощта в случаи на отстъпление в областта на демокрацията, правата на човека и принципите на правовата държава; като има предвид, че ЕС предостави общо 2,79 милиарда евро между 2007 и 2020 г. в рамките на предишни програми по ИПП;
- О. като има предвид, че положението на жените в Сърбия е източник на сериозни опасения, тъй като през последните години половината от жените са били изложени на някаква форма на насилие и повече от 300 жени са били убити в резултат на насилие, основано на пола;
- П. като има предвид, че Сърбия е ратифицирала всички основни конвенции на Международната организация на труда;

Ангажимент за присъединяване към ЕС

1. изразява подкрепа за бъдещото членство на Сърбия в ЕС и припомня, че една надеждна перспектива за разширяване изисква политическа воля, устойчиви усилия и необратими реформи във всички области, особено в тези, свързани с принципите на правовата държава, както и непоколебим ангажимент с европейските стандарти и ценности; призовава сръбските органи действително да предприемат необходимите реформи и да върнат страната по правилния път към интеграция в ЕС, като по този начин изпълнят европейските въжделения на Сърбия;
2. подчертава, че напредъкът в процеса на присъединяване е ориентиран към резултати и реформи и се основава на по-нататъшно привеждане в съответствие с принципите на правовата държава, доброто управление, основните права и зачитането на европейските права и ценности; подчертава историческите връзки, които съществуват между народите на Европейския съюз и сръбския народ;
3. приветства отварянето на клъстер 4 през декември 2021 г; отново заявява, че напредъкът по главите относно принципите на правовата държава и основните права, пълното привеждане в съответствие с външната политика и политиката за сигурност и отбрана на ЕС, включително санкциите срещу Русия, както и относно нормализирането на отношенията на Сърбия с Косово, ще определя темпа на присъединяване;
4. отбелязва предварителните заключения от изявлението на международната мисия на Бюрото за демократични институции и права на човека към Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ/БДИПЧ) за наблюдение на изборите, че парламентарните избори от 3 април 2022 г. са представили различни политически възможности, но редица недостатъци са довели до неравнопоставени условия на участие, като са облагодетелствали заварените участници; подчертава в това отношение ролята на спонсорираните от държавата кампании за дезинформация, целящи да променят мненията във връзка с тези избори; призовава сръбските органи да разгледат изцяло всички препоръки на БДИПЧ достатъчно време преди следващите избори; подчертава, че организациите на гражданското общество с експертен опит в изборни условия следва да останат ангажирани в този процес;
5. приветства повишената избирателна активност на изборите на 3 април 2022 г. и завръщането към по-плюралистично Национално събрание, включително участието на множество партии, представляващи националните малцинства; изразява съжаление за силно поляризираната политическа среда по време на кампанията, която премина под знака на липса на равнопоставени условия на участие, ограничен медиен плюрализъм и широкоразпространен натиск върху избирателите; изразява съжаление, че злоупотребата с публични длъжности от страна на членовете на управляващата партия продължи да бъде постоянен проблем по време на цялата кампания;
6. осъжда нападенията срещу членове на опозицията, журналисти, членове на организации на гражданското общество и членове на различните мисии за

наблюдение на избори, както и други инциденти, които накърниха почтеността на изборния процес; осъжда грубото нападение срещу Павле Гърбович, един от лидерите на опозицията, и призовава органите да потърсят отговорност от извършителите;

7. изразява загриженост относно липсата на по-активна роля на Републиканската избирателна комисия и на Градската избирателна комисия на Белград при определянето и съобщаването на изборните резултати; изразява загриженост, че пълните предварителни резултати от местните избори в Белград бяха публикувани едва след повече от две седмици след провеждането на изборите; отбелязва, че това би могло да допринесе за влошаване на доверието на гражданите в независимостта на изборната администрация; изразява съжаление относно неясното съобщение на Регионалната избирателна комисия относно предварителните изборни резултати след закриването на избирателните секции;
8. изразява съжаление, че проблемите във връзка с точността на единния избирателен списък не са били разрешени предварително за този изборен цикъл, което е оставило място за злоупотреба с него;
9. призовава новото мнозинство да зачита по-рано приетите политически решения във връзка с процеса на присъединяване към ЕС и да ускори провеждането на Сърбия в съответствие с европейските политики и ценности; призовава разпределението на парламентарните длъжности да отразява политическия плурализъм в Националното събрание; отбелязва, че всички сръбски парламенти с изключение на един през последните десет години бяха разпуснати предсрочно и че всякакви допълнителни ненужни предсрочни избори няма да допринесат за политическа стабилност; подчертава готовността си за по-нататъшна работа с Националното събрание и парламентарните групи в него в контекста на междупартийния диалог, като същевременно изтъква, че са необходими ясни решения относно стратегическата насока на Сърбия;
10. изразява дълбоко съжаление, че Сърбия все още не се е присъединила към санкциите от страна на ЕС след нахлуването на Русия в Украйна; подчертава, че Сърбия е една от съвсем малко на брой европейски държави, които не са се присъединили към санкциите от страна на ЕС срещу Русия; призовава новоизбраните власти да демонстрират експедитивно недвусмислена съпричастност към ценностите, стандартите и правилата на ЕС и да постигнат в спешен порядък съответствие с решенията и позициите на ЕС във външната политика и политиката на сигурност, включително бързо и пълно провеждане в съответствие с ограничителните мерки срещу Русия и Беларус, включително санкции срещу отделни лица, групи и образувания;
11. отбелязва подкрепата на Сърбия за териториалната цялост и суверенитета на Украйна и гласуването на Сърбия в Общото събрание на ООН, осъждащо руското нашествие, както и подкрепата ѝ за изключването на Русия от Съвета на ООН по правата на човека на 7 април 2022 г.; отбелязва, че същевременно сръбските представители се не взеха участие в гласуването относно изключването на Русия от Съвета на Европа;

12. отново подчертава значението на привеждането в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на ЕС, която трябва постепенно да стане неразделна част от външната политика на Сърбия като условие за процеса на присъединяване; изразява загриженост поради отбелязвания от Сърбия нисък темп на привеждане в съответствие, който е най-ниският в региона; изразява съжаление относно периодични изявления на политически лидери, които поставят под въпрос ориентацията на външната политика на Сърбия; при все това подчертава, че набраната от новия мандат динамика след изборите в Сърбия от 3 април 2022 г. е възможност за постигане на значителен напредък към перспективата на страната за членство в ЕС; призовава политическите сили в Сърбия да преустановят отношенията си на сътрудничество с авторитарни политически партии в Русия;
13. препоръчва допълнителни преговорни глави да бъдат отворени само когато Сърбия предприеме необходимите мерки в това отношение, включително по отношение на принципите на правовата държава;
14. призовава Сърбия да направи повторна оценка на своето икономическо сътрудничество с Русия и изразява съжаление относно продължаващите полети между Белград и Москва в момент, когато въздушното пространство на ЕС е затворено за полети до и от Русия;
15. отбелязва, че между 2015 г. и 2021 г. военните разходи на Сърбия са нараснали с 70%, главно поради покупки от Беларус, Русия и Китай; изразява загриженост относно тясното сътрудничество на Сърбия с Руската федерация по военни въпроси; настоятелно призовава Сърбия да преразгледа отношенията си с Русия в областта на отбранителната политика и да прекрати всякакво военно сътрудничество с Русия, като например „регионалния хуманитарен център“ в Ниш; изразява също така загриженост относно нарастващото сътрудничество на Сърбия с Китай, включително инсталирането на система за масово наблюдение в Белград, закупена от Китай, неотдавнашната доставка на ракетна система земя-въздух, закупуването на произведени в Китай оръжия и военно оборудване и съвместните учения с китайските сили за сигурност на сръбска територия;
16. изразява загриженост във връзка с подозренията за подслушване на членове на руската опозиция в Белград от сръбските органи и предполагаемото последващо предаване на материалите на руските служби за сигурност; подчертава, че всяко сътрудничество, което допринася за авторитарни и антидемократични практики както в Русия, така и в Сърбия, ще бъде пагубно за бъдещите отношения между ЕС и Сърбия;
17. освен това изразява загриженост във връзка със създаването от сръбското и руското правителство на работна група за борба срещу „цветните революции“, чиито цели и задачи остават неясни;
18. приветства приемането на мерките за подобряване на изборните условия и на медийното пространство преди изборите през април 2022 г. в резултат на междупартийния диалог, подпомогнат от Европейския парламент; отбелязва напредъка в изпълнението на договорените мерки и призовава за по-нататъшно

укрепване на медийния плурализъм и на равния достъп до медийното пространство; изразява съжаление, че множество мерки са приложени със закъснение и без участието на всички съответни участници; изразява съжаление, че не бяха приети по-амбициозни мерки, които биха могли да доведат до по-съществено подобрение на изборните условия;

19. приветства решението на извънпарламентарната опозиция да участва в изборите през април 2022 г; отново заявява, че единственият начин да се гарантира политическо представителство е да се участва в политически и изборителни процеси; приканва всички политически участници да останат ангажирани с тези процеси и да работят заедно за по-нататъшно подобряване на условията за избори и прилагането на изборните разпоредби; приканва всички политически участници да действат в съответствие с принципите на прозрачност, отчетност и приобщаване; призовава новоизбраното Национално събрание да използва настоящия импулс и да започне да прилага пълноценен законодателен надзор върху работата на правителството;
20. отново изразява своята подкрепа за работата на европейските политически фондации за засилване на демократичните процеси в Сърбия и за подхранване на ново поколение политически лидери;
21. изразява загриженост относно много ограничената видимост в Сърбия на процесите на европейска интеграция; отново призовава Сърбия, Комисията, Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и държавите – членки на ЕС, да следват по-активна и ефективна комуникационна стратегия относно ползите от разширяването на ЕС и относно подкрепата, предоставяна чрез финансиране от ЕС, и да представят положителния пример на съседните на Сърбия държави, които вече са държави – членки на ЕС;
22. изразява загриженост, че обществената подкрепа за членството в ЕС в Сърбия е значително по-ниска, отколкото в останалата част от региона, и че според последните проучвания мнозинството от сръбските граждани са против присъединяването към Европейския съюз; призовава сръбските политически лидери да популяризират по-активно и недвусмислено своя ангажимент към ценностите на ЕС в обществен дебат и да се ангажират със сръбските граждани извън големите градове относно осезаемите ползи от присъединяването към ЕС; отново изразява загриженост относно ролята на публично финансираните медии за разпространението на антиевропейска реторика; приканва новото Национално събрание да подкрепя европейското бъдеще на Сърбия, наред с другото чрез собствената си стратегическа комуникация; отново заявява готовността на Европейския парламент да участва в комуникационните дейности заедно със сръбските депутати, за да доближи ЕС и Сърбия в още по-голяма степен; призовава определени представители на правителството да престанат да подкрепят кампании за дезинформация срещу ЕС;
23. приветства факта, че членството в ЕС продължава да бъде стратегическа цел на Сърбия, изразява обаче съжаление поради липсата на напредък в множество области в програмата на Сърбия за реформа, както и поради факта, че се наблюдава дори връщане назад по въпроси, които са от основно значение за

присъединяването към ЕС;

24. отбелязва, че приемането на новата методология за присъединяване не доведе до значително ускоряване на процеса на присъединяване на Сърбия към ЕС, и призовава за нейното пълно прилагане; настоятелно призовава члена на Европейската комисия, отговарящ за съседството и разширяването, да бъде по-проактивен по отношение на процеса на присъединяване на Сърбия към ЕС, особено що се отнася до основните свободи, демокрацията и принципите на правовата държава, борбата срещу корупцията и срещу организираната престъпност; изразява загриженост относно публичните твърдения, че членът на Европейската комисия, отговарящ за съседството и разширяването, омаловажава някои въпроси, свързани с принципите на правовата държава, в присъединяващите се държави, и насърчава Комисията надлежно да предприеме последващи действия във връзка с исканията на Парламента в това отношение;
25. изразява съжаление, че процесът на европейска интеграция в Сърбия не е достатъчно прозрачен, тъй като важни документи, като например докладите относно изпълнението на Националната програма за приемане на достиженията на правото на ЕС, не са публикувани от години;
26. подчертава, че ЕС е най-големият търговски партньор на Сърбия, което укрепва взаимните им отношения, основани на доверие и перспектива за членство, и поради това изразява съжаление, че сръбското правителство понякога поставя по-голям акцент върху връзките си с Китай и Русия, отколкото върху тези с ЕС;
27. отбелязва инициативата на френското председателство на Съвета на ЕС за организиране на конференция ЕС-Западни Балкани и изразява надежда, че тя ще бъде използвана за укрепване на процеса на разширяване и за предоставяне на страните от Западните Балкани на ясна перспектива за присъединяване; очаква с нетърпение чешкото председателство на Съвета на ЕС и по-нататъшна подкрепа за политиката на разширяване на ЕС; приветства приноса на Сърбия към Конференцията за бъдещето на Европа под формата на 52 препоръки;

Демокрация и върховенство на закона

28. настоятелно приканва новоизбраното мнозинство да се съсредоточи върху преодоляването на структурните недостатъци и постигането на конкретни и осезаеми резултати в областта на върховенството на закона, основните права, свободата на изразяване, свободата на медиите, борбата срещу корупцията и дезинформацията, както и функционирането на демократичните институции и публичната администрация; изразява загриженост, че в няколко случая липсата на надзор над изпълнителната власт и липсата на съдържателни обществени консултации са засегнали качеството на законодателството и са довели до изкривявания в разделението на властите; призовава Сърбия, в съответствие със своята конституция и демократични стандарти, изцяло да приложи разделението на властите; подчертава, че установяването на взаимозависимост и взаимно ограничаване (контрол и баланс) е предварително условие за предотвратяване на прекомерната концентрация на политическа власт, и припомня, че независимите медии са крайъгълен камък на здравия демократичен дебат;

29. приветства неотдавнашните промени в Конституцията след референдума от януари 2022 г., които имат за цел да засилят независимостта на съдебната система; подчертава, че процесът на реформи за укрепване на независимостта на съдебната система следва да продължи, по-специално чрез законодателни изменения с цел даване на възможност за ефективно прилагане на тези конституционни изменения, в съответствие с най-добрите европейски практики и стандартите и препоръките на Венецианската комисия и то по прозрачен и приобщаващ начин; изразява съжаление относно непрекъснатия натиск върху съдебната система и осъжда публичните откази на международни присъди за военни престъпления; призовава новоизбраното мнозинство като приоритетна задача да засили гаранциите за независимост и ефикасност на съдебната система; подчертава необходимостта от допълнителни мерки за пълно гарантиране на независимостта на съдебната система в съответствие с неотдавнашните конституционни промени;
30. подчертава ползите от процеса на децентрализация и призовава за засилване на правомощията на автономната провинция Войводина; припомня, че съгласно Сръбската конституция законът за финансирането на автономна провинция Войводина трябваше да бъде приет до края на 2008 г., и насърчава бъдещото правителство да внесе въпроса в Националното събрание без по-нататъшно забавяне;
31. признава някои подобрения в работата на Националното събрание, по-специално намаленото използване на спешни процедури и приемането на нов Кодекс за поведение на членовете на парламента, изготвени при сътрудничество с GRECO; изразява все пак загриженост, че по време на парламентарните дискусии все още се използва подстрекателски език, включително от представители на правителството, срещу политически опоненти, гражданското общество, медиите и представители на други институции, изразяващи различни политически възгледи; призовава новото Национално събрание да не допуска подобни практики и да прилага ефективно своя Кодекс за поведение; изразява надежда, че отрицателните практики, които са характеризирали предишните Национални събрания, включително прекомерното използване на спешни законодателни процедури и блокирането на законодателния процес, няма да изплуват отново на повърхността, и насърчава правителството да присъства по-редовно на сесиите на Националното събрание;
32. изразява съжаление, че работата на Националното събрание беше възпрепятствана поради липсата на истински политически дебат между мнозинството и опозиционните партии; подчертава значението на междупартийния консенсус относно свързаните с ЕС реформи, за да се гарантира напредъкът на държавата по пътя ѝ към членство в ЕС; изразява загриженост, че Националното събрание не упражнява своята надзорна роля и че законодателният дневен ред се диктува изключително от правителството; призовава новото парламентарно ръководство и парламентарните групи да допринасят за съсредоточаване върху конструктивните дебати в Националното събрание в полза на гражданите;
33. изразява задоволство от факта, че партиите и коалициите на малцинствата в

новото Национално събрание на Сърбия ще имат общо 13 представители, представляващи босненските, унгарските и хърватските национални общности; изразява загриженост, че ромите няма да имат свои собствени представители в Националното събрание;

34. призовава сръбското Национално събрание да гарантира, че независимите регулаторни органи са оправомощени да упражняват ефективно надзорните си функции, като подкрепят и наблюдават изпълнението на констатациите и препоръките на независимите регулаторни органи;
35. отново изразява своята загриженост във връзка с ограничения напредък в борбата срещу корупцията и организираната престъпност и относно няколко скандала с корупция на високо равнище, които разкриват вероятни връзки между държавни служители и организираната престъпност; призовава Сърбия да увеличи усилията си за ефективно справяне с тези проблеми; призовава органите да се въздържат от коментиране на текущи разследвания и съдебни процеси, тъй като по този начин те упражняват натиск върху съдебната система;
36. приветства втория междинен доклад за съответствие на GRECO от четвъртия кръг на оценка относно Сърбия, който разглежда предотвратяването на корупцията сред членове на Националното събрание, съдии и прокурори и в който се заключава, че Сърбия е изпълнила задоволително или е разгледала по задоволителен начин осем от тринадесетте препоръки, съдържащи се в доклада за оценка от четвъртия кръг; призовава за изпълнение на неизпълнените препоръки; отбелязва приемането на нов закон за предотвратяване на корупцията, наскоро изменен в съответствие с препоръките на GRECO;
37. настоятелно призовава Сърбия да постигне убедителни резултати, включително убедителни резултати от ефективни разследвания в областта на борбата срещу корупцията, по-специално в случаите с високо равнище на обществен интерес, както и да подобри резултатите си в разследванията по дела за корупция по високите етажи на властта, което следва да включва изземването и конфискацията на активи от престъпна дейност; отбелязва със загриженост, че по делата Krušik и Telekom Srbija не е налична информацията относно официални разследвания; отбелязва, че делото Jovanjica се разглежда по две отделни обвинения и че от разследващите медии са разкрити нови случаи на корупция по високите етажи на властта, по-специално така наречените досиета „Пандора“;
38. отправя отново своя призив за справедливост във връзка с незаконното разрушаване на частна собственост в квартал „Савамала“ в Белград; отбелязва твърденията на осъдения полицейски служител, че е бил принуден да поеме цялата отговорност за целия случай; отново изразява своята загриженост относно възможността през следващите няколко години този процес да стане неактуален; настоятелно призовава органите изцяло да разследват случая и да преследват по съдебен ред всички отговорни лица;
39. настоятелно призовава органите да разследват и да преследват по съдебен ред всички предполагаеми връзки с престъпната група „Беливук“; изразява загриженост относно неотдавнашните твърдения, че Дарко Сарич е ръководил

международна престъпна организация, докато е бил в затвора в Сърбия;

40. подчертава, че ИПП III предвижда модуляция или дори временно спиране на средства, ако е налице значително влошаване или трайна липса на напредък по основните принципи, включително борбата с корупцията и организираната престъпност, както и свободата на медиите; в този контекст призовава ЕС и държавите от Западните Балкани да създадат рамка за плодотворно сътрудничество между Европейската прокуратура и държавите от Западните Балкани, за да се гарантира, че Европейската прокуратура може да упражнява ефективно своите правомощия, що се отнася до средствата по ИПП III, в държавите от Западните Балкани;
41. приветства приемането на промени в Закона за свободния достъп до информация от обществено значение в отговор на призивите за подобрена прозрачност при изготвянето на обществени политики, което дава възможност на гражданите да получават информация от обществен интерес без ненужни пречки, и призовава за бързото прилагане на тази промени;
42. отбелязва, че стратегията за развитие на гражданското общество беше приета, но изразява съжаление, че не съществува придружаващ план за действие; приканва Комисията и ЕСВД да продължат тясното сътрудничество с гражданското общество и медиите в Сърбия и да подкрепят техните дейности; припомня, че наличието на силно и независимо гражданско общество е съществен елемент на всяка демокрация; призовава сръбските власти да включват гражданското общество в политиките и във вземането на решения, да се въздържат от отхвърляне на критики от страна на гражданското общество като чуждестранна намеса и да насърчават климат, който благоприятства работата на всички организации на гражданското общество, така че те да могат да работят без страх от сплашване или дори криминализиране;
43. настоятелно призовава Комисията да предприеме мерки във връзка с препоръките в Специален доклад № 01/2022 на Европейската сметна палата, за да се гарантира ефективно въздействие на финансовата помощ от ЕС върху върховенството на закона в Западните Балкани, по-специално чрез разработване на насоки за прилагане на разпоредбите на ИПП III относно модуляцията и по-строгия парламентарен контрол върху средствата; призовава Комисията да обвързва финансирането по-тясно с напредъка в областта на принципите на правовата държава, да увеличи подкрепата за организациите на гражданското общество и независимите медийни източници, както и да подобри докладването и мониторинга на проекти, за което Парламентът призовава многократно; във връзка с това призовава да се гарантира по-добра координация на програмите във връзка с принципите на правовата държава, подкрепяни от международни донори;
44. изразява съжаление относно факта, че все още няма достъп до някои части от бившите югославски исторически архиви; отново призовава органите да улеснят достъпа до тези архиви, особено тези на бившите югославски тайни служби (UDBA) и тайните служби на Югославската народна армия (KOS), за да се даде възможност за щателно разследване и справяне с престъпленията от комунистическата ера, за да се улесни процесът на помирение, и призовава тези

архиви да бъдат върнати на съответните правителства на държавите правоприемници, ако те поискат това;

45. призовава Сърбия да спазва своите задължения и да сътрудничи изцяло с Международния наказателен трибунал за бивша Югославия (МНТБЮ) и Международния остатъчен механизъм за наказателните трибунали (IRMCT), както и да изпълни всички техни решения;

Основни свободи и права на човека

46. осъжда ограничаването на свободата и независимостта на медиите и злоупотребата с тях от страна на управляващото мнозинство за постигане на нечестно политическо предимство, за нападки срещу политически опоненти и за разпространение на дезинформация; подчертава отрицателното въздействие на тези ограничения върху демократичните процеси в държавата; отбелязва, че конкуренцията в медийния сектор подобрява медийния плурализъм;
47. приветства усилията на правителството да приложи своята медийна стратегия, но същевременно изразява съжаление относно практиките, които показват, че органите умишлено забавят нейното изпълнение; отбелязва, че следва да се предприемат допълнителни стъпки за по-нататъшно увеличаване на свободата на медиите и призовава сръбските органи да предприемат незабавни мерки за гарантиране на свободата на изразяване, независимостта на медиите и медийния плурализъм;
48. отбелязва, че злоупотребата с публични средства за придобиване на собственост в медиите се счита за един от основните механизми за овладяване на медиите в Сърбия; припомня, че информацията относно собствеността на медиите следва да бъде достъпна за обществеността и призовава за по-голяма прозрачност на собствеността и финансирането на медиите, както и за създаване на среда, която позволява на независимите и разследващите медии да имат достъп до финансиране и да работят безопасно; призовава за по-голяма прозрачност на публичното финансиране на медиите;
49. отбелязва, че няколко неотдавнашни избори за членове на Регулаторния орган за електронни медии (REM), както и за членове на управителния съвет на радио и телевизия на Сърбия през юни 2021 г., бяха счетени за спорни; отбелязва със загриженост, че според някои публични оценки процесът на вземане на решения от страна на REM е политически пристрастен; отбелязва новата открита процедура за разпределяне на национални телевизионни честоти и лицензи и подчертава, че е важно този процес да е справедлив и прозрачен; продължава да бъде загрижен относно въпроси, свързани с медийната концентрация в случая Telekom Srbija; подчертава, че е важно да се подобрят функционирането и независимостта на REM съгласно препоръките за междупартийния диалог, за да се укрепи медийният плурализъм и да се изпълни медийната стратегия;
50. отбелязва непропорционалната видимост, предоставена на трети държави от Сърбия, както и че определени медии са основният източник на антиевропейски и проруски послания в Сърбия;

51. изказва неодобрение от продължаващите физически нападения, сплашванията, речта на омразата и политическите нападки срещу журналисти и срещу гражданското общество, включително от страна на членове на парламента и правителствени служители; призовава държавните органи да разследват всички случаи на подобни нападения, да накажат съответно извършителите и да осигурят по-голяма безопасност на журналистите и защитниците на правата на човека; изразява загриженост относно непрекъснатото дискредитиране и нападения срещу защитниците на правата на човека, разследващите журналисти, медиите и организациите на гражданското общество, които критикуват политиките на правителството; призовава Сърбия да укрепи институциите за правата на човека, да гарантира тяхната независимост, да им разпредели необходимите финансови и човешки ресурси и да осигури своевременни последващи действия във връзка с техните препоръки;
52. призовава сръбските органи да гарантират пълната финансова и оперативна независимост на регулаторните органи за електронните съобщения и пощенските услуги (RATEL) и за електронните медии (REM), в съответствие с достиженията на правото на ЕС; призовава за по-нататъшен напредък в изпълнението на плана за действие, основан на медийната стратегия, без забавяне и по прозрачен и приобщаващ начин;
53. призовава към цялостно зачитане на основното право на мирни събрания и призовава служителите на правоприлагащите органи да се въздържат от използването на прекомерна сила; осъжда насилието от страна на групи екстремисти и хулигани по време на мирни протести, например протестите от ноември 2021 г. срещу стенописа на Ратко Младич в Белград и екологичните протести в Шабац и Белград през декември 2021 г.; остава загрижен във връзка със съобщенията, че полицията не е изпълнила своята защитна функция по време на тези екологични протести; призовава правителството да гарантира премахването на стенописите, възхваляващи осъдени военнопръстъпници, и да проведе ефективно разследване на нападенията срещу протестиращите, включително на всички участващи държавни служители; призовава за пълно разследване на всички връзки между хулигани и полицията; изразява съжаление, че редица граждани са изправени пред обвинения за нарушения; призовава за прекратяване на тези непропорционални ограничения на правото на мирни събрания;
54. приветства приемането на закон за равенството между половете и измененията на закона за забрана на дискриминацията и призовава правителството да гарантира, че тези закони се прилагат своевременно; отново заявява, че координацията, ефективната институционална структура и сътрудничеството с гражданското общество са необходими за подобряване на положението на правата на човека и политическите свободи на жените и уязвимите групи; призовава Сърбия да подобри положението с равенството между половете и правата на жените, включително чрез приоритизиране на интегрирания подход за равенство между половете и повишено сътрудничество с гражданското общество, по-специално с женските организации;
55. приветства приемането на нова стратегия относно насилието срещу жените и

срещу домашното насилие; подчертава обаче, че са необходими изпълнение и подобрения, като призовава за съгласуван политически подход относно прилагането на Конвенцията от Истанбул, основан на приоритизиране и разпределяне на достатъчно ресурси за предотвратяване на насилието, основано на пола, защита на жертвите на престъпления и наказателно преследване на извършителите;

56. изразява съжаление, че по време на предишния парламентарен мандат Националното събрание не успя да приеме Закона относно партньорствата между лица от един и същи пол, изготвен от Министерството на правата на човека, правата на малцинствата и социалния диалог; призовава новото и по-плюралистично Национално събрание да направи това;
57. призовава сръбските органи да положат повече усилия за гарантиране на недискриминационно отношение към етническите, религиозните и сексуалните малцинства и други уязвими групи, и да продължат с прилагането на положителна програма по този въпрос в пълно съответствие с принципите и законодателството на ЕС; призовава настоятелно държавните органи да провеждат активно разследвания и да издават присъди за подбудени от омраза престъпления; осъжда етническата омраза, разпространявана от някои правителствени служители и политици;
58. призовава Сърбия да гарантира, че малцинствените групи имат равни възможности, особено в образованието, използването на малцинствени езици, достъпа до медии и религиозни служби на малцинствените езици, подходящо представителство в политическия и културния живот, обществените медии, администрацията и съдебната система, да създаде положителна атмосфера за образование на малцинствените езици и да засили отпечатването на учебници на малцинствени езици; призовава Сърбия да защитава и насърчава културното наследство, езиците и традициите на своите национални малцинства; призовава Сърбия да предприеме всички необходими мерки, за да гарантира, че съставът на всички равнища на управление отразява националния състав на населението на съответните територии;
59. осъжда манипулирането на фрагментацията на малцинствените групи и изразява загриженост във връзка с нежеланието на сръбските органи да прилагат последователно и изцяло междуправителственото споразумение относно защитата на малцинствата; отбелязва, че е необходимо да се направи повече за активното прилагане на законодателството за борба с дискриминацията;
60. приветства ангажимента на сръбските органи да подкрепят организирането на Евро Прайд в Белград като ключов момент за общността на ЛГБТИ + в Сърбия и в региона; призовава правителството и полицейските сили да гарантират безпроблемното планиране и организиране на програмата и безопасността и благосъстоянието на участниците; призовава за засилени мерки за борба с тормоза, пропагандата на омразата и престъпленията от омраза срещу ЛГБТИ + лицата;
61. отново осъжда предполагаемото прибягване до принудителен труд, нарушаването

на правата на човека и трафика на хора, от които са засегнати около 500 вьетнамски граждани на строежа на китайската фабрика „Linglong Tire“ в Сърбия; отбелязва, че са предприети първоначални стъпки и са проведени инспекции, като призовава сръбските органи да разследват случая и да гарантират, че трудовите права на гражданите и пребиваващите в страната лица се зачитат; призовава Сърбия да подобри привездането в съответствие с трудовото право на ЕС и да спазва съответните конвенции на Международната организация на труда, които е ратифицирала; подчертава, че сръбското трудово законодателство и законодателството в областта на околната среда следва да се прилагат и за китайските дружества, извършващи дейност в страната;

62. изказва неодобрение във връзка с депортирането на гражданин на Бахрейн в неговата държава на произход, въпреки временната мярка на Европейския съд по правата на човека, според която екстрадицията му е следвало да бъде отложена; припомня, че Сърбия трябва да защитава основните права на всички хора на своята територия; призовава настоятелно сръбските органи да спазват международните си задължения и изцяло да прилагат и изпълняват всички решения на Европейския съд по правата на човека;
63. отбелязва значението на сътрудничеството с ЕС в борбата срещу трафика на хора и контрабандата на мигранти по „Балканския маршрут“; приветства сътрудничеството на Сърбия в управлението на миграцията със съседните ѝ държави и държавите — членки на ЕС, като подчертава необходимостта от пълно зачитане на правата на човека и международните стандарти и принципи;
64. изразява дълбока загриженост по повод разпространението на дезинформация относно руската агресия срещу Украйна, включително от страна на медии, близки до правителството; призовава сръбските държавни органи да предприемат решителни мерки за справяне с дезинформацията и да дискредитират най-разпространените фалшиви новини; призовава Сърбия и Комисията да изградят инфраструктура за борба с дезинформацията, руската пропаганда и другите хибридни заплахи, както и да подкрепят основани на факти отговори както на краткосрочните, така и на дългосрочните заплахи от дезинформация в Западните Балкани; подчертава, че всички политически лидери носят отговорност за спиране на разпространението на злонамерена дезинформация относно руската агресия срещу Украйна; отбелязва, че толерантното отношение към злонамерени външни влияния може да има сериозни отрицателни последици за перспективите на Сърбия за присъединяване към ЕС;
65. изразява особена загриженост относно дезинформацията, идваща от Кремъл и разпространявана чрез „Спутник Сърбия“ и други местни участници; призовава сръбските органи да се придържат към санкциите на ЕС и да предприемат мерки, за да попречат на „Русия днес“ и „Спутник Сърбия“ да разпространяват фалшиви новини и дезинформация; изразява дълбока загриженост, че основните източници на дезинформация включват финансирани или подкрепяни от правителството таблоидни вестници и някои телевизионни канали с национално покритие; изказва неодобрение, че от началото на руското непровокирано нашествие в Украйна общественият радио- и телевизионен оператор използва изрази на руската пропаганда като „специална военна операция“;

66. изразява силна тревога, че държавите от Западните Балкани, водещи преговори за присъединяване към ЕС, са особено тежко засегнати от външна намеса и кампании за дезинформация, идващи от Русия и Китай; изразява тревога, че Сърбия и Унгария помагат на Русия и Китай в техните геополитически цели; призовава ЕСВД да премине към по-проактивна позиция, като се фокусира върху изграждане на надеждността на ЕС в региона и като разширява дейностите по мониторинга на Оперативната група на ЕСВД за стратегическа комуникация за Западните Балкани с акцент върху трансграничните заплахи от дезинформация, произлизащи от държави от Западните Балкани и съседни на тях;
67. подчертава значението на диалога със сръбското гражданско общество и частния сектор за координиране на усилията за борба с дезинформацията в Сърбия и в региона; във връзка с това отбелязва, че Сърбия би имала полза от по-нататъшно включване в експертните групи на Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA);
68. оценява високо работата на оперативната група на ЕСВД за стратегическа комуникация за Западните Балкани, имаща за задача осигуряването на координирана и последователна комуникация на ЕС, изграждане на устойчивост и справяне с дезинформацията и манипулирането на информация срещу ЕС; призовава да се засилят действията за стратегическа комуникация и да се увеличи персоналят, включително възможността да се създаде регионален пост за стратегическа комуникация, разположен в региона на Западните Балкани;

Помирение и добросъседски отношения

69. приветства участието на Сърбия в механизмите за регионално сътрудничество и я насърчава да положи повече усилия за подобряване на двустранните ѝ отношения с други страни, водещи преговори за присъединяване към ЕС, както и със съседните държави – членки на ЕС; приветства решението ѝ да даде около 600 000 ваксини срещу COVID-19 в региона, включително на Северна Македония, Черна гора и Босна и Херцеговина; насърчава Сърбия да работи на всички равнища за насърчаване на помирението и подобряване на добросъседските отношения, да прилага двустранни споразумения и да разрешава неуредените двустранни въпроси със своите съседи, по-специално определянето на границите, наследяването, връщането на културни ценности и отварянето на военни архиви;
70. подчертава ангажимента на Сърбия да работи със съседните държави за решаване на проблема с безследно изчезналите лица и подчертава, че помирението със съседните държави е предварително условие за нормализиране на регионалните отношения; изразява загриженост във връзка с приемането на Закона за културното наследство; призовава за пълно зачитане на културното наследство и за насърчаване на културното сътрудничество и отново подчертава значението на защитата на езиките на националните малцинства в Сърбия в съответствие със законите и двустранните споразумения със съседните държави;
71. приветства призивите на сръбските държавни органи за връщане на босненските сърби в работата на институциите на Босна и Херцеговина;
72. потвърждава отново категоричната си подкрепа за диалога между Белград и

Прищина с посредничеството на ЕС и приветства работата на Мирослав Лайчак, специален представител на ЕС за диалога между Белград и Прищина; отново подчертава, че е важно да се гарантира конструктивен ангажимент от страна на сръбските и косовските органи за постигане на всеобхватно, правно обвързващо споразумение за нормализиране на отношенията, основано на взаимното признаване, което е от съществено значение, за да могат двете държави да постигнат напредък по своя собствен европейски път, като така ще се допринесе и за регионалната стабилност и благоденствие; призовава за спазването и цялостното добросъвестно и навременно прилагане на всички предишни споразумения между Белград и Прищина, включително и за Асоциацията/Общността на общините със сръбско мнозинство;

73. призовава ЕСВД да създаде механизъм за наблюдение и проверка на прилагането на всички постигнати до момента споразумения и да се отчита периодично пред Европейския парламент относно актуалното положение; призовава участниците от ЕС да подкрепят местните органи когато работят за споразумението за създаване на сдружение/общност на общините със сръбско мнозинство като част от взаимно споразумение;
74. призовава за по-нататъшно активно и конструктивно участие в диалога с посредничеството на ЕС; настоятелно призовава правителствата на Сърбия и на Косово да се въздържат от всякакви действия, които биха могли да застрашат доверието между страните и да изложат на риск конструктивното продължаване на диалога; отново призовава да се подобри качеството на процеса на диалог чрез участието на жените, повишена прозрачност по отношение на обществеността и чрез значимо участие на гражданското общество;
75. призовава органите на Сърбия и на Косово да насърчават междуличностните контакти между местните общности с цел засилване на диалога, включително и на неправителствено равнище; приветства културните и младежките инициативи, например ежегодния трансграничен фестивал на изкуството” Mirëdita, Dobar Dan”, които насърчават сътрудничеството между косовски албанци и сърби;
76. призовава както Сърбия, така и Косово, да положат повече усилия и да намерят решения на въпросите за безследно изчезналите лица и правосъдието за военните престъпления, извършени по време на югославските войни през 90-те години на миналия век; призовава правителството също така да разгледа тези въпроси като част от диалога между Белград и Прищина и да установи сътрудничество между Сърбия и Косово; призовава правителствата на Сърбия и Косово да намерят устойчиви решения, що се отнася до електроснабдяването в северната част на Косово;
77. изразява съжаление за решението на правителството на Косово да отхвърли предложението на международните посредници, позволяващо събирането на бюлетините от имащите право на глас, за да им се даде възможност да гласуват на територията на Косово на конституционния референдум на 16 януари 2022 г. и на изборите в Сърбия на 3 април 2022 г., както е била практиката преди;
78. изразява съжаление относно дейностите по дестабилизация на границата в

северната част на Косово през септември 2021 г. и призовава Белград и Прищина да разгледат всички въпроси чрез диалог; изразява съжаление във връзка с факта, че в работната група не беше постигнато споразумение за намиране на решение относно използването на регистрационните номера на превозните средства; призовава двете страни да намерят възможно най-скоро постоянно решение, насърчаващо нормализирането на икономическите и политическите връзки в рамките на диалога с посредничеството на ЕС; изразява съжаление във връзка с няколко случая на длъжностни лица, на които не е разрешено да влязат на територията на Косово или Сърбия; призовава двете страни да третират всички посещения по начин, който е от полза за процеса на нормализиране;

79. отбелязва оплакванията на етническите албанци от долината Прешево, на които е било отказано да гласуват и очевидно са били заличени от гражданския регистър по местопребиваването им, като по този начин сръбските органи са ги лишили от техните основни и политически права; изразява дълбока загриженост във връзка с твърденията и проучванията, сочещи че сръбските органи злоупотребяват със закона за пребиваването на гражданите и с „пасивизирането“ на жилищни адреси на етнически албански граждани, живеещи в Южна Сърбия, по систематичен и дискриминационен начин; призовава за независимо и задълбочено разследване на тези твърдения и призовава сръбските органи да прекратят всички дискриминационни практики и целенасочени зловердни действия;
80. приветства приемането на Националната стратегия за наказателно преследване на военни престъпления за периода 2021 – 2026 г. и неотдавнашното начало на работата на различни органи и механизми за докладване, свързани с нейната работа; подчертава значението на прозрачното и приобщаващо изпълнение на стратегията; настоятелно приканва сръбските органи да се противопоставят решително на възхваляването на осъдени военнопредстъпници и да преустановят всякаква разединяваща реторика и действия, които подкопават целостта на съседните държави и застрашават регионалната стабилност и помирение; настоятелно призовава сръбските органи да покажат истински ангажимент за разследване и завеждане на съдебни дела за военни престъпления; отново заявява, че в Европа няма място за отричане на геноцид;
81. подчертава важността на регионалното сътрудничество във връзка с военните престъпления и безследно изчезналите лица и призовава сръбските органи да осъждат всички форми на изказвания, подбуждащи към омраза, кампаниите за сплашване, общественото одобрение и отричане на геноцида, както и престъпленията срещу човечеството и военните престъпления; изразява съжаление, че някои сръбски органи и някои сръбски политици продължават да отричат геноцида в Сребреница; призовава сръбските органи да осигурят продължаването на съдебните дела за военни престъпления, включително на местно равнище, както и да постигнат правосъдие за жертвите чрез признаване и зачитане на съдебните присъди за военни престъпления, борба срещу безнаказаността за престъпления по време на война, разследване на случаи на изчезнали лица, разследване на масовите гробове и подкрепа за националните прокурори при изправянето на извършителите пред съда;
82. осъжда нарастващото присъствие на осъдени военни престъпници като Веселин

Шливанчанин, Драголюб Ойданич и Никола Шайнович в медийното пространство, което те използват за разпространяване на омраза и нетърпимост към националните малцинства в Сърбия;

83. призовава ЕС и неговите съюзници още по-усилено да работят за помириенето; приветства подновения ангажимент на съюзниците от ЕС, по-специално назначаването на специални пратеници на САЩ, Обединеното кралство и Германия за Западните Балкани, призовава ги да се ангажират в тясно сътрудничество и координация с пратеника на ЕС с оглед засилване на ефекта на лоста и предоставяне на съгласувани консултации и подкрепа;
84. потвърждава подкрепата си за инициативата за създаването на регионалната комисия за установяване на фактите за военните престъпления и другите тежки нарушения на правата на човека, извършени на територията на бивша Югославия (RECOM);
85. приветства началото на прилагането на зона без роуминг в целия регион на Западните Балкани, считано от 1 юли 2021 г., с което се подобрява свързаността и се осигуряват осезаеми и конкретни ползи за гражданите и за предприятията в региона; приветства приемането на Декларацията от Бърдо, подписана от длъжностни лица на ЕС и лидери на държавите от Западните Балкани, в която се признава значението на това постижение; настоятелно призовава Съвета и Комисията да работят с органите на държавите от Западните Балкани за премахването на таксите за роуминг между Западните Балкани и Европейския съюз;
86. настоятелно призовава сръбските органи недвусмислено да подкрепят създаването на общ регионален пазар в рамките на Берлинския процес, като трамплин към процеса на присъединяване на страната към ЕС; подчертава, че всички схеми за регионално икономическо сътрудничество в Западните Балкани следва да бъдат приобщаващи и приемливи за всички шест държави и че те следва да установяват равнопоставено сътрудничество между шестте държави, като същевременно укрепват по-нататъшното привеждане в съответствие със стандартите и достиженията на правото на ЕС;

Социално-икономически реформи

87. приветства постигнатия напредък в развитието на действаща пазарна икономика, въпреки че държавата запазва силно присъствие, и факта, че последиците от кризата с COVID-19 за икономиката бяха успешно смекчени, наред с другото с навременни мерки за фискална и парична подкрепа; въпреки това призовава сръбските органи да предоставят целенасочена подкрепа, свързана с пандемията, за уязвимите домакинства и предприятия; отбелязва, че ЕС продължи да предоставя съществена подкрепа на Сърбия за нейното социално-икономическо възстановяване и за непосредствените медицински нужди, в т.ч. Допълнителна помощ от 10 млн. евро;
88. отбелязва със загриженост, че не е разследвано нито едно от твърденията, посочени в предишния доклад на разследващи журналисти за манипулиране от страна на правителството на статистически данни за COVID-19 за политически

цели; подчертава, че доверието и прозрачността са от особено значение в усилията на правителството за борба с COVID-19, и поради това настоятелно призовава сръбското правителство да предостави на гражданите всички съответни статистически данни;

89. отбелязва, че въпреки подобренията, пазарът на труда все още изпитва структурни проблеми и е изправен пред демографски и миграционни предизвикателства; призовава Сърбия да подобри положението на жените на пазара на труда и да продължи приспособяването на образованието и професионалното обучение към нуждите на пазара на труда, по-специално в областта на професионалното образование и обучение и във връзка с екологичния и цифровия преход;
90. изразява дълбока загриженост във връзка със социално-икономическото положение в няколко области на Южна Сърбия; призовава сръбското правителство да разследва всички твърдения относно използването на инструменти за социално подпомагане с цел оказване на натиск върху гласоподавателите, особено уязвимите групи и членовете на ромското малцинство; призовава сръбското правителство да отговори на предизвикателствата на бедността и безработицата в тези и други части на страната и да гарантира, че социалната политика и политиката за заетостта разполагат с достатъчни финансови и институционални ресурси;
91. призовава Сърбия да подобри своя капацитет за предоставяне на статистически данни и да извършва преброяване на населението в съответствие с най-високите международни стандарти и с участието на независими наблюдатели;
92. изразява дълбока загриженост във връзка с обезлюдяването и продължаващата емиграция на човешки капитал от Сърбия; приветства инициативите на правителствата на Сърбия и новаторските подходи за противодействие на тези тенденции, включително демографските промени, работейки с международни организации чрез поредица от целенасочени политики в различните сектори за справяне с демографските заплахи, тъй като постоянното намаляване на населението продължава да бъде ключово предизвикателство за икономическото развитие; призовава новото правителство да обърне повече внимание на политиките за младежта; отбелязва, че трябва да се вложат допълнителни усилия за социалното и икономическото развитие на граничните региони, за да се предотврати тяхното обезлюдяване; припомня, че за тази цел биха могли да се използват програми за трансгранично сътрудничество по ИПП III;
93. приветства изпълнението на програми в подкрепа на малките и средните предприятия (МСП), по-специално намаляването на разходите за заеми за МСП; призовава Сърбия да обърне внимание на оставащите недостатъци, включително нестабилната бизнес среда и нелоялната конкуренция; приветства ангажимента на Сърбия в процеса на интеграция на регионалните пазари в Западните Балкани, който, последван от по-нататъшна икономическа интеграция с единния пазар на ЕС, ще привлече необходимите инвестиции и ще създаде нови възможности за гражданите и бизнес общността;

94. отново изразява своята загриженост относно нарастващата зависимост на Сърбия от китайски инвестиции и мащаба на заемите, които Сърбия ще трябва да върне на Китай; настоятелно призовава сръбските органи да увеличат прозрачността и да засилят правното съответствие с изискванията за оценка на въздействието върху околната среда в силно замърсяващите отрасли за китайските, руските и други недемократични чуждестранни инвестиции, произтичащи от двустранни споразумения за стратегическо сътрудничество; изразява съжаление във връзка с неотдавнашната доставка в Сърбия на китайски ракетни системи;
95. подчертава, че държавите от Западните Балкани трябва да бъдат поставени в центъра на инициативата на ЕС „Глобален портал“ и да предоставят прозрачна и устойчива инвестиционна алтернатива на инвестициите и заемите от Китай и други авторитарни режими;
96. отбелязва оттеглянето на измененията към Закона за отчуждаването и призовава за по-широк обществен дебат по този въпрос;
97. приветства подобренията в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, но призовава за по-добри резултати в разследванията в случаи на изпиране на пари; отбелязва, че инфраструктурата и строителството са значителни източници на незаконни пари и насърчава Сърбия да сведе до минимум риска от незаконни финансови потоци в строителната промишленост и да намали укриването на данъци и корупцията в инфраструктурния сектор; призовава Сърбия да гарантира, че препоръките на Специалната група за финансови действия (FATF) се използват добросъвестно;
98. изразява загриженост относно липсата на напредък по случая „Списък“, който съставлява злоупотреба с правната рамка от страна на държавните органи с цел насочване към конкретни организации на гражданското общество и медии, критични към правителствените политики; припомня призива към сръбската администрация за предотвратяване на изпирането на пари към сръбското министерство на финансите за цялостно разследване на тези въпроси;
99. припомня обвързаността с условия на финансирането по линия на ИПП III и Икономическия и инвестиционен план (ИИП) за Западните Балкани; признава значението на ИПП III и ИИП за подкрепа на процеса на реформи, зеления преход, устойчивата свързаност, човешкия капитал, конкурентоспособността и приобщаващия растеж, както и за укрепването на регионалното и трансграничното сътрудничество;

Околна среда, енергетика и транспорт

100. приветства конкретните стъпки, предприети с цел постепенно премахване на въглищните електроцентрали; изразява сериозна загриженост, че въпреки настоящите предизвикателства в областта на климата и околната среда Сърбия продължава да инвестира в нова въглищна електроцентрала; настоятелно приканва държавните органи да приемат национален интегриран план в областта на енергетиката и климата, съответстващ на целта за нулеви емисии до 2050 г. на Европейския зелен пакт и на Зелената програма за Западните Балкани;

101. призовава националните органи бързо да приложат Закона за използване на възобновяеми енергийни източници и за по-широк обществен дебат относно енергийния преход и продължаващото изграждане на десетки малки водоелектрически централи;
102. призовава Сърбия да увеличи усилията си за диверсифициране на енергийните си доставки и на общия енергиен микс, по-специално за да намали зависимостта си от Русия, както и да увеличи инвестициите и да модернизира енергийната инфраструктура, за да осъществи необходимия преход от изкопаеми горива към възобновяеми източници на енергия; подчертава в тази връзка значението на изграждането на междусистемната връзка с България; настоятелно приканва Комисията да гарантира, че средствата по ИПП допринасят за изграждането на неутрална по отношение на климата икономика в Сърбия в пълно съответствие с Парижките споразумения и целите на ЕС за декарбонизация, както и да предостави необходимото техническо подпомагане за постигането на тази цел;
103. подчертава факта, че липсата на ефективност в енергийния сектор оказва критично въздействие върху цялостната икономическа конкурентоспособност на страната и призовава страната да работи целенасочено за прехода към зелена и кръгова икономика чрез постепенно премахване на изкопаемите енергийни източници и значително увеличаване на процента на рециклиране на ресурси и материали;
104. отбелязва със загриженост последователното неспазване и произтичащото нарушение на Договора за създаване на Енергийна общност и призовава Сърбия да следва препоръките от Договора за създаване на Енергийна общност и да приведе дейностите си в областта на енергетиката в съответствие с енергийната политика на ЕС;
105. отново изразява своята загриженост относно високите нива на замърсяване на въздуха и настоятелно приканва държавните органи да ускорят прилагането на плановете за контрол на качеството на въздуха; изразява съжаление относно факта, че няколко града в Сърбия, по-специално Белград, Смедерево, Бор и долините Колубара и Тамнава, често са в списъка на най-замърсените области в света по отношение на качеството на въздуха; настоятелно призовава органите бързо да предприемат мерки за подобряване на качеството на въздуха, особено в големите градове и промишлени зони; подчертава значението на намирането на устойчиви решения и на ограничаването на употребата на лигнитни и други нискокалорийни въглища в производството на енергия и за отопление;
106. изразява дълбока загриженост във връзка с финансираните от Китай проекти за производство на електроенергия от въглища и тяхното въздействие върху околната среда и качеството на въздуха; отбелязва факта, че процесът на приемане на програмата за защита на въздуха понастоящем е в ход и приветства безвъзмездните средства в малък мащаб за общините за подобряване на качеството на въздуха и управлението на отпадъците и за финансиране на изпълнението на проекти за намаляване на замърсяването на въздуха в Сърбия;
107. отново изразява съжаление във връзка с липсата на действия във връзка със

замърсяването на река Драговищица от мините, действащи в региона, и вредното въздействие върху здравето на местното население и околната среда;

108. подчертава необходимостта от подобрения в законодателството в областта на управлението на отпадъците, изпълнението и правоприлагането, както и от ускоряване на въвеждането и прилагането на йерархията на отпадъците и мерките за кръгова икономика;
109. отбелязва отнемането на проучвателните лицензи по проекта за добив и преработка на литий в Западна Сърбия; призовава сръбските органи да бъдат напълно прозрачни в този процес и да се извърши цялостна оценка на въздействието, включително обществени консултации със съответните местни общности при издаването на лицензи;
110. изразява дълбоката си загриженост относно сериозните проблеми с корупцията и принципите на правовата държава при въпросите, свързани с околната среда и общата липса на прозрачност и оценките на екологичното и социалното въздействие при инфраструктурни проекти; отбелязва в този контекст отварянето на клъстер 4 „Зелена програма и устойчива свързаност“ в преговорите за присъединяване към ЕС; призовава за последващи действия във връзка с основателните опасения, изразени на екологичните протести, и за тяхното разглеждане по време на преговорите;
111. призовава за увеличаване на общата защитена територия на Сърбия и за гарантиране на прилагането на мерки и адекватно финансиране на опазването на природата; призовава за последователно прилагане на Закона за защита на природата и Закона за използване на възобновяеми енергийни източници с цел спиране на всякакви вредни проекти в защитени зони;
112. приветства приемането на програмата за управление на отпадъците и отбелязва, че процесът на публично представяне на плана за действие на програмата за управление на отпадъците за периода 2022—2024 г. е в ход; отбелязва, че системата за екологична информация е пусната в действие, което позволява на гражданите да докладват за проблеми, свързани с околната среда;
113. призовава за преразглеждане на всички малки водноелектрически проекти, изградени до момента, за да се установи дали законът и процедурите са били надлежно спазвани при издаването на разрешителни; призовава за незабавни мерки за връщане на реките в състоянието, в което са били преди изграждането на малки водноелектрически проекти, във всички случаи, в които законът е бил явно нарушен, както в случая Ракита; призовава за премахване на съоръженията, които застрашават бреговете, езерата, водните течения и подпочвените води; подчертава необходимостта от надзор на всеки проект, застрашаващ водните ресурси, като такива проекти следва да бъдат включени в списъка на проектите, за които се изисква проучване за оценка на въздействието върху околната среда; призовава за преразглеждане на приватизацията на Института за управление на водите „Ярослав Черни“;
114. приветства напредъка на Сърбия в реформата на железопътната система на страната; насърчава ЕС да гарантира, че инвестициите в транспортната ѝ

инфраструктура са в съответствие със стратегията на ЕС за устойчива и интелигентна мобилност и че те осигуряват максимална полза за икономиката на Сърбия;

○

○ ○

115. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския съвет, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на президента, правителството и националното събрание на Сърбия.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	14.6.2022
Резултат от окончателното гласуване	+: 50 -: 5 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Katalin Cseh, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Jacek Saryusz-Wolski, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Viola Von Cramon-Taubadel, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Vladimír Bilčík, Corina Crețu, Angel Dzhambazki, Nicolaus Fest, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Marisa Matias, Alessandra Moretti, Paulo Rangel, Javier Zarzalejos
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Asim Ademov, Stéphane Bijoux, Andor Deli, Liudas Mažylis, Bettina Vollath

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

50	+
ECR	Angel Dzhambazki, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
PPE	Asim Ademov, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Liudas Mažylis, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Paulo Rangel, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Petras Auštrevičius, Stéphane Bijoux, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Javier Nart, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Corina Crețu, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Claudiu Manda, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Sergei Stanishev, Bettina Vollath
VERTS/ALE	François Alfonsi, Erik Marquardt, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel

5	-
ID	Nicolaus Fest, Thierry Mariani, Bernhard Zimniok
NI	Andor Deli, Kinga Gál

3	0
ID	Peter Kofod
THE LEFT	Giorgos Georgiou, Marisa Matias

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“